

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

*«Актуальні проблеми сучасної
транслятології, лінгвокраїнознавства
та теорії міжкультурної комунікації»*

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет–конференції з міжнародною
участю**

28 березня 2017 року

Вінниця 2017

УДК 81'1
ББК 81
А 43

Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. – Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 101 с.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації» розглянуто низку питань, що стосуються загальної теорії перекладознавства, практики технічного та художнього перекладу, складників перекладацької компетентності, інновацій в підготовці перекладачів, а також перспектив розвитку дискурсознавства, комунікативної лінгвістики та міжкультурної комунікації на теренах лінгвогерманістики та лінгвославістики.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д. філос. н., доцент.

Відповідальний секретар – **Мартінова Л.Б.**, к. філол. н., доцент.

Члени редакційної колегії:

Іваницька Н.Б., д. філол. н., професор; **Вуколова В.О.**, к. філол. н., доцент;

Гладь С.В., к. філол. н., доцент; **Чугу С.Д.** к. філол. н., доцент, **Бондар Н.Д.**, к.пед.н., асистент.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

- Вуколова В.О., к.філол.н., доцент,
Алілуйко С.П., магістрант
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ГРИ СЛІВ У ПЕРЕКЛАДАХ..... 8**
- Ivanytska N.B. , Doctor of Science (Philology), Professor
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
UNTRANSLATABILITY FROM THE PERSPECTIVE OF
TRANSLATION MODELS..... 12**
- Калініченко А.І., к.пед.наук,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Макодай І.І., к.пед.наук,
Вінницький національний медичний університет ім. М. Пирогова
ОСОБЛИВОСТІ ТА ТРУДНОЦІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ..... 16**
- Леміш Н.Є., доктор філологічних наук
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
CAUSE VS. REASON В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА
СПЕЦИФІКА ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ..... 19**
- Паславська І.Б., асистент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Романчик К., студент
Академія ім. Леона Козмінського м. Варшава
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ПЕРЕКЛАДУ..... 23**
- Ткачук Т.І., канд.філол.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Мацера Г.В., студентка
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ
АДАПТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ У СУЧАСНІЙ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ..... 27**

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ТЕХНІЧНОГО ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

McCall Daniel

Midlands Technical College,
South Carolina, the United States of America

Andrew Gladio,

epam Co, Vinnytsia

IT METALANGUAGE: METHODS OF TRANSLATION..... 30

Koval G.

Zuricher Hochschule der Kunst

Schweiz, Zurich

INTERTEXTUALITY IN POSTMODERN ART: COMPREHENSION

TECHNIQUES..... 35

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Бондар Н.Д., к.пед.н.,

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кроль О., студент

Берлінський технічний університет, м. Берлін

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ

КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЗАСОБАМИ ВЕБ-

КВЕСТІВ..... 39

Гладь С.В., к.філол.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ

ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПЕРЕКЛАДУ..... 42

Рудницька Т.Г., викладач

Вінницький національний технічний університет

Content-based Approach in Teaching Translation Skills..... 46

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Прадівляний М.Г., к.пед.н., доцент,

Ситнік О.Д., викладач

Вінницький національний технічний університет

**ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ У
ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 49**

Шостак У. В., к.психол. н., ст. викл.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ФАХОВІ КОГНІТИВНІ УМІННЯ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН..... 54**

Яблочнікова В.О., асистент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ..... 58**

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ ГЕРМАНСЬКИХ, РОМАНСЬКИХ І СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР

Западинська І.Г., к.пед.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ТА
ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ВИЧТЕЛІВ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ..... 62**

Мізін К.І., д.філол.н., професор

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний

педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

**ВПЛИВ НА ОБ'ЄКТИВНІСТЬ КОНТРАСТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЕТНОЦЕНТРИЗМУ ТА АВТО- Й ГЕТЕРОСТЕРЕОТИПІВ..... 66**

Shvets H.V., PhD (Pedagogics)

Vinnitsia Institute of Trade and Economics KNUTE

**ANALYZING LEXICAL AND STRUCTURAL PECULIARITIES OF
BUSINESS E-MAILS..... 70**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИСКУРСОЗНАВСТВА, КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Верьовкін В. В., к. філол. н.
НПУ імені М. П. Драгоманова
**ІСТОРИЯ ВИНИКНЕННЯ, ПРЕДМЕТ ТА ОБ'ЄКТ ПОЛІТИЧНОЇ
ЛІНГВІСТИКИ..... 73**

Войнаровская Н.В., к.пед.н., Ткачук И.В., ассистент
Винницкий торгово-экономический институт КНТЭУ
**РАЗВИТИЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ В РАМКАХ
ПРОЦЕССА ГЛОБАЛИЗАЦИИ..... 80**

Vukolova V., PhD (Philological Sciences)
Vinnytsia Institute of Trade and Economics KNUTE,
D. Nechyporenko, MBA student
Kyiv-Mohyla business-school
**FROM ETHNOCENTRISM TO ETHNORELATIVISM: STAGES OF
INTERCULTURAL SENSITIVITY BUILDING..... 84**

Matsera O.A. , Senior Teacher,
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of KNUTE
CULTURAL COMMUNICATION THROUGH TRANSLATION..... 87

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЧА

Chugu S.D., Candidate of Sciences, docent
VITE KNUTE, Vinnytsia, Ukraine
**COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC PERSPECTIVES OF SHAPING
TRANSLATION SKILLS..... 91**

Chuhu J., Master of Business Administration
R. Ireland, Master of English
Groningen, the Netherlands
**INTEGRATING CULTURE WITH THE LANGUAGE SKILLS TO
TRAIN A KNOWLEDGEABLE TRANSLATOR..... 95**

Zamkova N.L., Doctor of Philologic Sciences,

Vinnitsia Institute of Trade and Economics

of Kyiv National University of Trade and Economics

**USING RUBRICATING TECHNIQUE OF “ED TPA” WHILE
DEVELOPING INTERPRETERS’ PROFESSIONAL COMPETENCE... 98**

UNTRANSLATABILITY FROM THE PERSPECTIVE OF TRANSLATION MODELS

The contribution translation can make for successful intercultural communication and globalization is most often discussed in positive terms: translation removes linguistic barriers and thus ensures cross-cultural rapprochement and exchange. Such a concept of translation obscures the fact that the removal of linguistic barriers can also make way for the disappointment of expectations in intercultural encounters. Most often such “disappointing translations” are degraded to “mistranslations”, with the assumption that they inhibit intercultural communication, as they fail to achieve agreement. On the other hand the disappointment of expectations can actually provide the initial stimulus for intercultural rapprochement.

The term “disappointing translation” refers thus to translation processes that, by removing linguistic barriers, do not enable cross-cultural rapprochement in the first place, but give way instead to the disappointment of expectations.

If we want to consider the role translation plays for intercultural connectivity in globalizing processes, models that focus on translation as mere representations of other texts will not prove to be very enlightening. These approaches amount to nothing more than an account of what has been semantically lost or preserved. This approach is supported by the ever-lasting *conduit metaphor* [2], which defines communication as *transporting* meaning in the form of *objects packed* into words, which serve as *containers*. The popular metaphors that conceptualize translation as *bridge-building*, or as *ferrying* foreign ideas and knowledge from one side of a *river* to another, or as *replanting foreign plants on new soil*, are all grounded in the *conduit metaphor* in as much as they all focus on the aspect of semantic transfer in translation processes.

Translation concepts grounded in this metaphor presuppose that translation succeeds if the “meaning” of the original text has been safely *transported* into the target system, and if consent between the communication partners has been achieved. This supposition corroborates the persistent assumption inherent to the discourse of translation studies, namely that accurate translation prevents intercultural misunderstanding. In fact, the role that translation plays in cross-cultural relations is most often reduced to its assumed conciliating potential.

The reverse of this assumption is that if the translation process is unsatisfying or leads to conflict, it is to be considered either as “non-translation” or as “mistranslation”. This supposition leads to a very normative and consensual concept of translation ignoring the fact that actually it can be precisely translation that enables conflicts in intercultural communication.

The approach to translation not only as a linguistic but as an (inter)cultural and communicative phenomenon emerged in the 1970s, when translation studies emancipated as a discipline from linguistics and attempted to approach translation as a form of intercultural communication [3; 4]. This approach involved a critical discussion of so called “source-oriented” models, which focus on the source text (the “original”) or on the relation between source text and the target text (the translation). The main argument of the critics was that such “source-oriented” models sustain a notion of ideal translation that does not correspond to the translational reality, insofar as translation could never be equivalent to the source text. However, translation is not “a construct created and/or dictated by theoreticians”, as one of the most severe critics in the field, Gideon Toury [3, p. 27], points out. Translation proceeds independent of our professional or academic ideas of ideal translations. Target-oriented models, such as Toury’s *Descriptive Translation Studies (DTS)* or Vermeer’s *Skopostheory* (to name just two of the most systematic and influential in the discipline), proceed from the assumption that translation can only be described and analysed against the backdrop of its reception situation, since it is the reception pole that determines the conditions under which translation succeeds and fulfils the communicative function for which it has been produced.

The *pragmatist* notion of translation builds on the delineated principles of target-oriented models, yet takes them a step further. Traditional target-oriented approaches are concerned with the reception environment of translation insofar as it provides information about the factors governing the translator's decisions and the conditions under which translation can fulfil its intended function. Their notion of translation processes remains limited, however; according to the traditional target-oriented perspective, the translation process ends with the (non-) fulfilment of its function in the target system. What happens afterwards: Which communicative processes enable translation once linguistic barriers have been removed and (linguistic) understanding has been made possible? This is actually the crucial moment in intercultural communication.

Consequently, from a theoretical point of view, the thesis that disappointing translations potentially contribute to intercultural interchangeability and connectivity can only be treated with a broader concept of the translation process in mind. This entails thinking of the communicative consequences of translation as conceptually belonging to the translation process itself. According to this perspective, misunderstandings, disapproval and disappointment belong to the translation process just as much as affirmation and agreement [1]. Only with such a broader notion of translational processes at hand, will it be possible to look beyond the disappointment enabled by translation and to appreciate why intercultural communication keeps going and can actually have a positive outcome, even if translation does not provide the basis for the prolific exchange at first.

Regarding cross-cultural communication, translation can be considered the most important medium enabling the experience of socio-cultural differences in the first place. Only where a basic (linguistic) understanding is possible, will social actors involved in intercultural situations be able to designate a certain communicative behaviour of the other as "different" and qualify it as "unexpected" (in a positive or negative sense). What is significantly different and potentially relevant for appreciating one's own disappointment of expectations in intercultural situations comes into view in translation processes. In this sense, disappointing translation can

fulfil and heuristic function in cross-cultural interrelation as it brings the communication partners in the position to experience differing conditions for interaction and to possibly reconsider their ready-hand schemes for interpreting the situation, as well as the appropriate expectations and ideas of right or wrong behaviour.

When considering communication processes between culturally very distant partners, the argument of *untranslatability* appears to be a commonplace. Whenever translation becomes difficult or leads to recurring misunderstandings and disappointments, the discussion comes very quickly to an end with the knockout argument of untranslatability. The pragmatist perspective on disappointing translation not only avoids this argumentative deadlock; it also points to the absurdity of the idea of untranslatability between distant cultures, exposing it as constructivist or philological coquetry that may be flattering in artistic contexts, insofar as it vaunts the uniqueness of languages and styles. In terms of *world society*, however, the claim of untranslatability amounts to cultural, socio-political and economic (self)exclusion. The assertion of the impossibility of translation proceeds from the erroneous assumption that untranslatability exists *prior* to translation. This presupposition obscures the fact that such an assertion can only be the resigning conclusion *after* disappointing translation processes take place, referring thus not to the factuality of translation but to the (unrealized) intentions and expectations of the involved actors (translators, employers, clients, receiver, etc.). However, as long as communication continues, and as long as disappointing translation processes are the starting point for further communication and the development of new expectations, they do not inhibit, but rather stimulate intercultural exchanges. The disappointment of expectations is not a sign that the end of the road has been reached. What actually constitutes the impasse of intercultural communication processes is rather the “capitulation”, in translational terms: the resigning claim of untranslatability.

References:

1. Heller L. Translation functioning to diversify and unify cultures. In Youzhong Sun (Ed.) / L. Heller // Intercultural studies: New frontiers. – 2010. – P. 309-318.
2. Reddy M. The Conduit metaphor. A case of frame conflict in our language about language. In Andrew Ortony (Ed.) / M. Redy // Metaphor and thought. – London : Cambridge University Press 1979ю – P. 284-324.
3. Toury G. (1995). Descriptive translation studies and beyond / G. Toury. - Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins? 1995. – 203 p.
4. Vermeer H. J. A Skopos theory of translation (some arguments for and against) / H.J. Vermer.- Heidelberg : TEXTconTEXT, 1995. – 198 p.

УДК 8.81.38

А.І. Калініченко, к.пед.наук,

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

І.І. Макодай, к.пед.наук,

Вінницький національний медичний університет ім. М. Пирогова

ОСОБЛИВОСТІ ТА ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ

Сучасна світова економіка не може обійтися без фахівців, які добре володіють кількома мовами. Натомість не знижується попит на перекладачів, спроможних здійснювати адекватний та якісний переклад текстів, насичених різного роду специфічною термінологією – економічною, технічною, медичною, юридичною тощо, а також адаптувати ці тексти для клієнта чи партнера з іншої країни, іншої культури. Володіння компетенцією професійного перекладу іншомовних текстів значно полегшує роботу в сучасному економічному просторі. Навички професійного перекладу – один з видів іншомовної компетентності, що дозволяє працювати з іноземними